Poštnina plačana v gotovini

Cena 1.50 din

NOVA DOBA

Izhaja vsak petek ob 14. — Naročnina znaša mesečno po pošti 5 din, v Celju z dostavo na dom po raznašalcih 5.50 din, za inozemstvo 10 din — Uredništvo: Celje, Strossmayerjeva ulica štev. 1, pritličje, desno; uprava: levo — Telefon štev. 65 — Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani štev. 10.666

Leto XXII. Celje, petek 9. avgusta 1940 Štev. 33.

Zoran M. Vudler:

Gibraltar

Celje, 9. avgusta.

Nad Gibraltarjem brnijo letala. Skoraj dan za dnem pade kakšna bomba nanj in dan za dnem zahteva tisk totalitarnih držav vrnitev Gibraltarja Španiji. Ali bo Gibraltar vzdržal bližnji napad? Ali ostane ta trdnjava Angliji? To nam bo pokazal čas.

Najprej nekaj leksikonskih podatkov o Gibraltarju. Njegovo staro arabsko ime je Džebel al Tarik. Gibraltar je trdnjava na morski ožini med južno Španijo in severno Afriko. Meri okrog 5 km² in ima okrog 20.000 prebivalcev ter je od leta 1704. v angleški posesti.

Pomorska oporišča na prehodih imajo velik pomen. To smo videli v abesinski vojni (Suez) in v španski (Gibraltar). Predvsem važen je pa Gibraltar danes, ko nadzoruje trgovski promet in zapira italijanski mornarici pot na odprto morje, kjer bi mogla v bližnjem napadu na Anglijo pomagati nemški mornarici.

Že davno v zgodovini moderne Evrope so skušali najti Angleži primerno oporišče. Prve skrbi so zadajali Angležem morski razbojniki, ki so napadali njihove ladje, plujoče proti Vzhodu. Toda v tej dobi ni prišlo do nikake okupacije. Povsem drugačen izgled ima doba borb med Angleži, Francozi in francoskimi zavezniki Španci. Angležem se je rodila misel, da bi ločili brodovje teh držav v dva dela, na Atlantik in Sredozemlje. Prvotno so nameravali zasesti Cadiz v Španiji, toda to namero so opustili in 24. julija 1704 je angleška mornarica pod vodstvom admirala Cooka zasedla Gibraltar. Od takrat je ostal Gibraltar angleški, kljub francoskim in španskim napadom in španskim prizadevanjem, da ga dobijo v svojo last na miren način in velikimi koncesijami. Ko je bil dovršen sueški prekop (1859—1869), je dobil Gibraltar še večji pomen.

Po tem kratkem pregledu si oglejmo še obrambo Gibraltarja. Gibraltar bi bilo mogoče napasti z morja, zraka in kopnega. Najtežji bi bil napad z morske strani, čeprav bi bil izveden istočasno z dveh strani z Atlantika in s Sredozemlja. Napadalca bi pričakala težka artilerija, zaščitena s skalami in železobetonom, in protinapad angleških ladij, zasidranih v luki in v bližini. Velik pomorski napad na Gibraltar je trajal štiri leta od 1779—1783 in trdnjava je napad vzdržala. Res se je način vojskovanja od takrat spremenil, toda tudi Angleži so spremenili obrambne naprave. Napad iz zraka bi povzročil Gibraltarju znatno večjo škodo. Trdnjavi sami bi ne škodoval toliko, pač pa ladjam v bližini. Zaradi premajhnega prostora tam ni mogoče zgraditi letališč. Zato je v bližini vedno kak nosilec letal, na katerem so aparati stalno pripravljeni, da se spustijo v boj s sovražnikom. Dokler Španija ne vstopi v vojno ne bo prehudih zračnih napadov, ker so sovražna letalska oporišča preveč oddaljena.

In s kopnega? Sever ščitijo skale. Najprimernejša za napad je še zapadna stran. V Londonu dobro vedo, da so med Algecirasom in Tenerifo sovražne vojne postojanke opremljene z odličnim orožjem italijanskega izvora.

Ker leži Gibraltar 400 metrov nad morjem, morajo sovražna letala leteti nizko in so na ta način izpostavljena hudim napadom protiletalskih topov. Zaloge živil zadostujejo za več let, poleg tega pa razpolaga Gibraltar tudi z izvirkom sladke vode in pripravami za destilacijo slane vode ter ima cisterne za 40.000 ton pitne vode, ki so varne ped letalskimi napadi. Kakšna je notranja zgradba Gibraltarja, je skrivnost. Vemo, da ima Gibraltar v mirnem času 2.500 vojakov. Danes jih ima seveda mnogo več. Gibraltar je gotovo v vsakem pogledu moderna trdnjava.

Anglija v pričakovanju napada

Nemške priprave za akcijo proti Angliji so zaključene — Italijanska ofenziva v vzhodni Afriki — Španija in Gibraltar — Sporazum med Bolgarijo in Rumunijo — Napetost med Rumunijo in Madžarsko — Splošna vojaška obveznost v Združenih državah — Baltske države so postale sestavni del Rusije — Poostritev odnošajev med Rusijo in Finsko

Do velikega nemškega napada na Anglijo še vedno ni prišlo. Izgleda pa, da so Nemci zaključili vse priprave za svojo akcijo in da se bo napad pričel že v prihodnjih dneh. Anglija se mrzlično pripravlja na obrambo. Zaenkrat se nadaljujejo letalski napadi na Anglijo in angleški napadi na Nemčijo in na zasedene pokrajine.

Italijanska vojska je začela ofenzivo v vzhodni Afriki. Italijanske čete se zbirajo na egiptski meji, tri italijanske kolone pa prodirajo v Angleško Somalijo

Po poročilih iz Španije bi se dalo sklepati, da namerava Španija vstopiti v vojno na strani Nemčije in Italije. Španija zahteva, da ji Anglija izroči Gibraltar.

Pogajanja med Bolgarijo in Rumunijo glede vrnitve južne Dobrudže Bolgariji so v glavnem zaključena. Rumunija bo odstopila Bolgariji južno Dobrudžo z mejami iz l. 1912. in ji priznala tudi primerno odškodnino. Bolgarija namerava preseliti vse svoje manjšine iz Rumunije, Rumunija pa vse svoje manjšine iz Bolgarije. Sporazum med Bolgarijo in Rumunijo glede Dobrudže bo te dni podpisan v Crajovi.

Velike težave pa so se pojavile glede madžarskih zahtev o odstopitvi velikega dela Transilvanije Madžarski. V Rumuniji se je pojavil odločen odpor proti tem zahtevam, ki jih smatrajo za pretirane. Zaenkrat ni znakov, da bi bila Rumunija ali Madžarska pripravljeni popustiti. Nemčija in Italija želita mirno rešitev tega spora.

Vojaški odbor senata Združenih držav je odobril uvedbo splošne vojaške dolžnosti v Združenih državah. Ta predlog določa uvedbo enoletno vojaško dolžnost za vse moške med 21. in 31. letom, tako da bi znašalo število vojaških obveznikov okrog 12 milijonov.

Vrhovni sovjet v Moskvi je sprejel zakone o vključitvi Litve, Letonske in Estonske v sovjetsko Rusijo. Vsem trem je priznan položaj samoupravnih zveznih republik.

Odnošaji med Rusijo in Finsko so se zelo postrili, ker so začela oblastva na Finskem preganjati pristaše Društva prijateljev Sovjetske zveze in so tudi aretirala predsednika tega društva. Kaže, da bo Rusija izvedla odločno akcijo proti sedanjemu režimu na Finskem.

Politika

Kaj je treba storiti?

Na to vprašanje odgovarja beograjski »Napred«:

Braniti idejo sporazuma Srbov, Hrvatov in Slovencev.

Skrbeti, da bo sporazum z dne 26. avgusta 1939 kot rezultat nujnosti dobil značaj pravega narodnega sporazuma.

Zahtevati, da se začeto preurejevanje države čimprej zaključi, tako da bodo prišle vse tri glavne komponente naše državne zajednice do enakega izraza v vseh smereh.

Stremeti predvsem za sodelovanjem z Bolgarijo, nato pa tudi z ostalimi balkanskimi državami.

Delati za okrepitev in poglabljanje prijateljskih odnošajev in političnih, gospodarskih in kulturnih zvez z Rusijo.

Slovanstvo Stjepana Radića

Vera v slovanstvo se izraža v neomajnem stremljenju Stjepana Radića k Rusiji. Radić je ostal privržen Rusiji, kakršna koli je bila, kakršen koli sistem je zastopala, kakršno koli politiko je vodila. Četudi se morda ni strinjal z metodami, idejami, režimi, ljudmi — je vendar našel vedno način, da je Rusiji vse oprostil. Kratkomalo zato, ker je bila tako naša, slovanska, kmečka in ogromna. Rusija je smela imeti carja in ta car je smel biti samodržec. Rusija je mogla zaplavati v revolucijo, se ločiti od Zapada, se izogibati Ženeve, proglasiti marksistično internacionalo. Radić je šel v carsko, šel je v komunistično, iskal in našel pa je vedno kmečko in slovansko Rusijo. In ko je leta 1924. vzkliknil stotič: »Rusija je naša in mi smo njeni!«, niso bile te besede samo sentimentalen odmev iz leta 1904., temveč je s tem orisal nov program svojemu narodu za oblačna leta, ki jih ni doživel. Radićevo slovansko prepričanje je bilo v bistvu rezultat močne struje, ki je pol stoletja ohranjevala slovanske narode. V vsaki državi se je nacionalno prilagojevalo, Radić ga je pa izoblikoval s tem, da mu je dal poleg hrvatskega tudi individualno obeležje.

Dr. Ljubica Vuković-Todorović.

Senat

Splitski »Narodni list« ponatiskuje vest, da namerava vlada po imenovanju dr. Korošca za ministra imenovati posebnega komisarja, ki bi bil šef pisarne in administracije senata, kakor je postopala tudi glede narodne skupščine. »Narodni list« pristavlja k temu:

Od razpusta narodne skupščine ni več narodnih poslancev — razen narodnih zastopnikov —, toda eksistirajo senatorji, prejemajo dnevnice in uživajo brezplačno vozovnico. V času, ko je senat obenem z narodno skupščino vendarle nekaj delal, je takratna opozicija odkrito nastopila proti senatu, tako v imenu štednje, kakor tudi v imenu demokracije. Takratna opozicija danes molči in je s sedanjim stanjem senata zadovoljna. Težko je uganiti, zakaj!

Kmečko prebivalstvo Jugoslavije

Po nedavno objavljenih uradnih statističnih podatkih znaša kmečko prebivalstvo Jugoslavije 76.5% celokupnega prebivalstva.

Bombaž iz Rusije

Sovjetska Rusija nam bo dobavila 150 do 200 vagonov surovega bombaža, ki ga naša tekstilna industrija tako silno potrebuje.

Domače vesti

PRIHODNJA ŠTEVILKA »NOVE DOBE« bo izšla redno v petek 16. t. m. popoldne. Ker pa bo v četrtek 15. t. m. praznik, prosimo vse cenj. dopisnike, da nam pošljejo **dopise** za to številko že **do torka** 13. t. m. **V sredo 14. t. m. dopoldne** bomo sprejemali samo še **nujne in kratke dopise.**

— **Zbornica za TOI v Ljubljani razpuščena.** Trgovinski minister dr. Andres je podpisal odlok o razpustitvi Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Za komisarja je imenovan g. Avgust Tosti, generalni ravnatelj Kreditnega zavoda v Ljubljani.

— **Uredbo o službenih odnošajih vojaških vpoklicancev** je predpisal ministrski svet 8. t. m. Uredba urejuje službene odnošaje za primer vpoklica delojemalcev na vojaško dolžnost.

— **Ljubljanski velesejem,** ki je s svojimi vsakoletnimi prireditvami odraz kulturnega in gospodarskega izživljanja Slovencev, je nekaj svojevrstno našega in ima ukoreninjeno tradicijo. To se je videlo letos spomladi, ko je moral biti pomladanski velesejem odložen. Vsi smo ga pogrešali. Jesenski velesejem pa bomo imeli in sicer od 31. avgusta do 9. septembra. Obsegal bo poleg industrije in obrti tudi posebne razstave s kulturnega in gospodarskega področja. Te razstave bodo plod dela mnogih pridnih rok, ki so se trudile in ustvarjale čez poletje. Zlata jesen bo odprla vrata do njih, zato je tudi geslo jesenskih velesejemskih prireditev »Ljubljana v jeseni«.

— **20. redna letna skupščina Zveze trgovskih združenj dravske banovine** bo v četrtek 15. t. m. ob 8. zjutraj v dvorani Sokolskega doma v Novem mestu. V primeru nesklepčnosti se bo pričela skupščina ob 9. Vsak delegat se mora na skupščini izkazati s poverilnico, ki mu jo izda uprava združenja.

— **Dr. Riko Fux †.** V torek je umrl v Ljubljani v starosti 53 let eden naših najbolj zaslužnih sokolskih in nacionalnih delavcev, pravni referent tehničnega oddelka ljubljanskega mestnega poglavarstva dr. Riko Fux. Bil je vzor Sokola ter plemenitega nacionalnega in socialno čutečega moža. Dr. Riku Fuxu bo ohranjen med nami trajen in časten spomin.

— **Celjan se je smrtno ponesrečil v Ptuju.** V ponedeljek je bil v Ptuju Ožbaltov sejem. Po kupčijskih poslih je prišel na sejem tudi ugledni mesar in gostilničar Avgust Mlaker iz Šoštanja, po rodu iz Celja in brat pekovskega mojstra g. Rudolfa Mlakerja v Celju. Avgust Mlaker se je nameraval v ponedeljek zvečer vrniti z vlakom domov, a je vlak zamudil. Moral je ostati čez noč v Ptuju in si je preskrbel prenočišče v neki gostilni. Nekaj časa je sedel še v gostilni, okrog 21. pa je šel na dvorišče. V temi je stopil na stopnico kleti, izgubil ravnotežje in padel v klet. Priletel je tako nesrečno, da si je zlomil tilnik. Nesrečnež je kmalu nato izdihnil. Pokojnega so prepeljali v Šoštanj in ga položili v sredo na tamkajšnjem pokopališču k zadnjemu počitku. Zapušča ženo in tri otroke. Pokojnemu bodi ohranjen lep spomin, svojcem naše iskreno sožalje!

— **Samomor v potoku.** Pred dnevi je prišel 44-letni Mihael Mihelčič iz Celja, ki je bil na vojaških vajah v Škofji Loki in čigar žena je hišnica v Gosposki ulici v Celju, v svojo domovinsko občino Sv. Križ pri Rajhenburgu in prosil za podporo. Njegovo prošnjo pa so odklonili. To ga je tako potrlo, da je sklenil končati si življenje. Skočil je v potok Mlinščico pri Dolskem. Njegovo truplo so kmalu našli in ga pokopali pri Sv. Križu.

— **Državna moška obrtna šola za pletarstvo v Ptuju** sprejema učence obojega spola v 1. razred najdalje do 5. septembra. Ta šola ima značaj nepopolne srednje šole z nižjim tečajnim izpitom. Njena naloga je dajati učencem poleg obče vzgoje teoretično in praktično strokovno izobrazbo v pletarstvu in vrbogojstvu in jih usposobiti za pletarske pomočnike. Slednjim pomaga po dovršeni triletni učni dobi do zaslužka, ako ne bi mogli izvrševati pletarstva na svojih domovih. Vse šolske potrebščine prejemajo učenci na zavodu brezplačno. Pridnim, podpore potrebnim učencem se bodo po možnosti preskrbele podpore za vzdrževanje. Vsa podrobnejša pojasnila daje upraviteljstvo šole.

— **Jugoslovanski biseri.** Izšla je nova dvojna številka te zanimive in zelo lepo ilustrirane revije za propagando tujskega prometa, turizma in gospodarstva, ki izhaja v Mariboru in jo urejuje prof. dr. Fran Mišič. Nova številka ima naslednjo vsebino: Ludvik Zorzut: »Oj, cesta, cesta bela ... Ob otvoritvi pohor-

ske avtoceste. Pohorje od ilirskih okopov do moderne avtoceste. Franjo Žebot: Veselim se izvršenega lepega dela. Pohorje. Fr. L.: Čari slovenjebistriškega Pohorja. Božo: Čez Kremžarjev vrh na Veliko Kopo. Styriacus: Na svidenje čez leto dni pri otvoritvi muzeja v Mariboru. G. P.: Ljubljana poleti. G. P.: Poglejmo malo na Dolenjsko. Bela krajina. Le poleti oskrbovane postojanke SPD. Šolski izleti. Jožko Bezjak: Sredi šče našega Prekmurja. Kam na izlet? Kam na oddih?

Celje in okolica

c **Iz uredništva.** Urednik g. Rado Pečnik je nastopil svoj redni dopust. V času njegove odsotnosti blagovolite naslavljati vse dopise direktno na uredništvo.

c **Hmeljarski nadzornik Janko Dolinar v Celju ni inženjer!** Društvo inženjerjev v Ljubljani je ovadilo hmeljarskega nadzornika g. Janka Dolinarja v Celju, člana mestnega sveta, mestnega gospodarskega referenta in urednika »Slovenskega hmeljarja«, vodjo Hmeljarske zadruge v Celju in člana uprave Mestne hranilnice v Celju, mestnemu poglavarstvu v Celju zaradi neupravičene uporabe akademskega naslova »dipl. ing.«. Na podlagi te ovadbe je mestno poglavarstvo v Celju uvedlo proti g. Janku Dolinarju kazensko postopanje in nato poslalo Društvu inženjerjev v Ljubljani naslednje uradno obvestilo: »Pozivno na gornjo ovadbo Vas obveščamo, da je Dolinar Janko pri tukajšnjem zaslišanju priznal, da nima pravice se podpisovati z uporabo akademskega naslova »dipl. ing.«. Izjavil je tudi, da številke »Slovenskega hmeljarja« od meseca aprila naprej nimajo več njegovega podpisa: »dipl. ing. Janko Dolinar«. Prav tako je izjavil, da se bo v bodoče podpisoval po predpisih, ki so mu bili predočeni, in je vzel zadevni pouk na znanje«.

c **Regulacija Savinje** je v četrti etapi na Polulah pri Celju zaključena. V kratkem se bo sestala kolavdacijska komisija. S kreditom v znesku okrog 450 tisoč din nadaljujejo sedaj regulacijo v peti etapi proti Grenadirjevi brvi. Kakor čujemo, bo oddaja del za celotno regulacijo Savinje v peti etapi v kratkem vendarle razpisana. Ta dela bi morala biti že oddana, ne pa šele razpisana. Sedaj smo že v avgustu in bo treba zelo pohiteti, da ne bo nastal v regulacijskih delih nepotreben zastoj ravno v času, ko je vreme za regulacijska dela še ugodno. Pričakujemo, da bo tudi državna uprava z izdatnim prispevkom podprla in pospešila nujno potrebno regulacijo Savinje.

Otroški voziček

kolo ali šivalni stroj najhitreje in najbolje kupite, prodate ali zamenjate v trgovini **Josip Uršič, Celje,** Narodni dom.

c **Huda kriza v celjskih tekstilnih tovarnah.** Pomanjkanje prediva je tudi celjske tekstilne tovarne zelo hudo prizadelo. V tekstilnih tovarnah »Metka«, ki je last g. Weinbergerja, Bergmann in drug ter »Elka«, ki je last g. Kudiša, je zaposlenih okrog 800 delavcev in delavk. Ker primanjkuje vsem trem tovarnam prediva, bodo morale tovarne odpustiti delavstvo, če se jim ne bo v najkrajšem času posrečilo dobiti zadostnih količin prediva. Pozivamo pristojne činitelje, da ukrenejo potrebno, da bodo tekstilne tovarne v najkrajšem času spet založene s surovinami. S tem bo odstranjena velika nevarnost, da bi tekstilno delavstvo izgubilo svoj itak skromni zaslužek in zašlo v veliko bedo.

c **Sprejemni izpiti na celjski gimnaziji.** Na drž. realni gimnaziji v Celju bodo po odloku prosvetnega ministrstva letos izjemno še sprejemni izpiti za učence in učenke, ki so bili pri sprejemnem izpitu v juniju odklonjeni, in tudi za one, ki iz zdravstvenih razlogov niso mogli v juniju polagati sprejemnega izpita. Prošnje je treba predložiti ravnateljstvu do 25. t. m. Izpiti bodo v torek 27. t. m. od 8. zjutraj dalje.

c **Proslava desetletnice Savinjske podružnice »Skale« v Celju.** Savinjska podružnica Alpinističnega kluba »Skale« v Celju bo proslavila v nedeljo 11. t. m. desetletnico obstoja. Ob 10. dopoldne bo na Okrešlju spominska maša za umrle člane, nato pa bo planinsko rajanje. Ob tej priliki bo vozil v soboto 10. t. m. ob 20. iz Celja poseben avtobus v Logarsko dolino. Vabljeni so vsi ljubitelji planin!

c **Celjani in okoličani!** V nedeljo 11. t. m. bo prvi **izlet na Anski vrh,** pri katerem bo sodelovala **vojaška godba** 39. pešpolka. Namen tega izleta je, da se dvigne duh vzajemnosti in patriotizma v narodu. Vabljeni so vsi, ki čutijo jugoslovensko!

c **Proščenje na Svetju.** V idilični gorski vasici Svetju nad Celjem je bilo v nedeljo proščenje. Poleg številnega domačega in okoliškega prebivalstva je ta dan obiskalo Svetje zelo mnogo Celjanov in okoličanov, ki jim je lepo vreme omogočilo uživanje v gorski naravi.

c **Združenje gostilniških obrti v Celju** obvešča svoje članstvo, da bo 17., 18. in 19. t. m. prepovedano točenje alkoholnih pijač nabornim obveznikom in njihovim spremljevalcem. Združenje opozarja članstvo, da bodo prekrški strogo kaznovani.

c **Dodatni pregled motornih vozil** bo v ponedeljek 19. t. m. pred mestno garažo na Sp. Lanovžu in sicer od 10. do 11. za celjski srez, od 11. do 12.30 pa za mesto Celje ter za šmarski, konjiški in gornjegrajski srez. K pregledu je treba pripeljati vsa motorna vozila, ki služijo javnemu prometu (avtobuse, avtotaksije) in v letošnjem drugem polletju še niso bila pregledana, in tudi vsa motorna vozila, ki letos še sploh niso bila pregledana.

Pred dopustom si preskrbite pisemski papir, nalivna peresa in albume pri tvrdki Karl Goričar vdv. Celje, Kralja Petra cesta 9.

c **Šoferski izpiti** za kandidate iz celjskega, gornjegrajskega, konjiškega in šmarskega sreza se bodo pričeli v četrtek 22. t. m. ob 8. zjutraj na sreskem načelstvu v Celju. Kandidati naj vložijo zadevne prošnje čimprej.

c **Starokatoliške službe božje** ne bo v Celju na praznik 15. t. m.

c **Nova knjigarna v Celju.** Celje je dobilo šesto knjigarno. Otvorila jo bo jutri ljubljanska Učiteljska knjigarna v Narodnem domu na Krekovi cesti.

c **Iz sodne službe.** Sprejeta je ostavka, ki jo je podala na državno službo gdč. Marija Krepflova, kanclistka 10. skupine na sreskem sodišču v Celju.

c **Osumljena poskusa umora.** Celjska policija je zaradi suma poskusa umora aretirala 37-letno delavko Terezijo P. iz Sel Zagorskih pri Klanjcu, ki so jo v zadnjih šestih tednih zaradi nemoralnega življenja že štirikrat izgnali iz Celja. Terezija P. je bila pred kratkim zaposlena pri neki delavski družini v Celju. Tu je začela motiti zakon svoje gospodinje in njenega moža ter delati razdor. Njena gospodinja je pred kratkim nenadno hudo zbolela in so jo morali odati v bolnico, kjer so ugotovili akutno želodčno vnetje. Pojavil se je sum, da je bila gospodinja zastrupljena. Terezijo P. so osumili, da se je hotela znebiti gospodinje in da je zato primešala njeni jedi strupa. Gospodinja je to jed zaužila, nakar so se pri njej pojavili znaki obolenja. V tej zadevi bodo še zaslišali nekatere priče v Zagrebu.

c **Tatinski posli.** Te dni je 18-letni tovarniški delavec Ivan V. iz Zagrada pri Celju ukradel iz stanovanja hišnice v neki hiši v Stritarjevi ulici okrog 6.000 din gotovine. Ko je odhajal iz stanovanja, ga je srečala 10-letna domača hčerka. Deklica ga je vprašala, česa išče, on pa ji je odgovoril, da se je vrezal v prst, in jo prosil, da bi mu prinesla joda. Ko je stopila deklica v hišo je tat pobegnil. Tatvino so takoj ugotovili in telefonično obvestili policijo. Policijski agent g. Gaber se je hitro odpeljal s kolesom za tatom, ga dohitel in aretiral. Ivan V. pa je imel pri sebi samo še 500 din; ostanek je bil medtem že nekje skril. — Ko se je peljala celjska trgovka Marija B. te dni z vlakom v Rajhenburg, ji je nekdo v vagonu ukradel denarnico s 5.000 din gotovine in potni list. Tat je vrgel prazno denarnico in potni list blizu Celja iz vlaka, z denarjem pa se je, kakor so kmalu ugotovili, odpeljal v Dalmacijo. Storilcu so že na sledu. — Pred nekaj tedni je 43-letna postrežnica Leopoldina M. ukradla v restavraciji na Anskem vrhu, v kateri je bila zaposlena, za 1.300 din jedilnega pribora in perila. Okradla je tudi več drugih oseb, pri katerih je bila kot postrežnica zaposlena. Izročili so jo sodišču.

c **Dražba sadja ob državni cesti.** Tehnični razdelek sreskega načelstva v Celju je razpisal javno ustno dražbo sadja na državni cesti štev. 50 in sicer za 16. t. m. za progo Celje—Frankolovo in za 17. t. m. za progo Celje-Vransko-Ločica. Pojasnila o dražbi se dobijo ob uradnih urah pri tehničnem razdelku sreskega načelstva v Celju.

c **Žetev smrti.** Na Cesti na Dobrovo 25 je umrla v ponedeljek v starosti 47 let ga. Zinka Repnikova, roj. Šmidova, soproga železniškega uradnika g. Antona Repnika v Celju. Na Mariborski cesti 26 je umrl v nedeljo 74-letni občinski revež Ivan Faktor. Na Okopih 3 je umrl v četrtek 84-letni delavec in preužitkar Jakob Krajnc. V celjski bolnici so umrli: 1. t. m. 49-letni dninar Jože Trnovšek iz Trnovelj pri Novi cerkvi, v soboto enoletni sinček dninarice Alojz Knez iz Trobnega dola pri Laškem, v torek 40-letna služkinja Matilda Zavčeva iz Kozjega, v četrtek pa 24-letni visokošolec Puniša Žižić iz Miloševića v zetski banovini in 69-letni občinski revež Anton Zelič iz Jurkloštra. N. p. v m.!

c **Tihotapec je streljal na dva finančna preglednika.** Lani 17. maja zvečer sta dva finančna preglednika na cesti v Podplatu pri Kostrivnici zasačila 32-letnega poljedelca Franca Goloba iz Pečice pri Šmarju pri Jelšah in 15-letnega Vinka Straha, ko sta vozila s kolesom vtihotapljen saharin. Finančna preglednika sta Straha prijela, Golob pa je skočil stran in začel iz razdalje 10 do 15 korakov z vojaško pištolo streljati na oba finančna organa, a ju k sreči ni zadel. Finančna preglednika sta se takoj vrgla na tla in sta začela streljati proti Golobu, ki je nato pobegnil, Straha pa sta odvedla na orožniško postajo v Rogaško Slatino, kjer je priznal, da mu je dal Golob saharin. Ko sta bila Golob in Strah pozneje zaslišana pri glavni finančni kontroli v Šmarju pri Jelšah, je Strah preklical svoje prvo, pravilno izpoved in je izjavil, da Goloba sploh ne pozna in da tudi ni prejel od njega saharina. Izkazalo pa se je, da je podal Strah to izjavo zato, ker mu je Golob grozil, da ga bo ustrelil, če bo izpovedal za njega obremenilno. Okrajno sodišče v Celju je v torek obsodilo Franca Goloba na 1 leto in 2 meseca robije.

c **Naočniki so se izgubili** v bližini gostilne Baštevc v Tovarniški ulici. Pošteni najditelj naj jih odda v upravi »Nove dobe«.

c **Zdravniško dežurno službo za člane OUZD** bo imel v nedeljo 11. t. m. zdravnik dr. Drago Hočevar v Kolenčevi ulici, na praznik 15. t. m. pa zdravnik dr. Drago Mušič na Cankarjevi cesti.

Šah

Nacionalni amaterski šahovski turnir v Celju

17. nacionalnega amaterskega šahovskega turnirja v Celju, ki ga priredi Celjski šahovski klub ob proslavi svoje dvajsetletnice, se bo udeležilo 18 amaterjev iz vse države in sicer: V. Medan, Berner, V. Popović, B. Pavlović (Beograd), M. Dražić, V. Gottlieb, I. Jerman (Zagreb), I. Popović (Split), Lj. Majstorović (Čačak), L. Kon (Zemun), F. Žuk (Sisak), M. Mlinar, I. Marek, J. Šorli in J. Šiška (Ljubljana), A. Mišura (Maribor) ter J. Grašer in V. Šmigovc (Celje). Turnir bo trajal od 10. do 28. t. m. in bo v salonu hotela »Evrope«. Prvo kolo se bo pričelo v soboto ob 19.30. Dne 25. t. m. ob 15. bo v Celju tudi kongres Jugoslovenske šahovske zveze, ki ga bo vodil zvezni predsednik minister n. r. g. Stjepan Čirić.

Vodja turnirja je g. Mirko Fajs. V turnirskem odboru so gg. dr. Alojzij Voršič, Anton Lečnik, dr. Josip Čerin, Jože Kroflič in Josip Schneider.

Odlične šahiste iskreno pozdravljamo v Celju in jim želimo čim več uspehov!

20-letnica Celjskega šahovskega kluba

Celjski šahovski klub je bil ustanovljen leta 1920. in je eden najstarejših šahovskih klubov v naši državi. Ustanovitelj in dolgoletni predsednik kluba je bil pokojni zdravnik in skladatelj dr. Anton Schwab, ki se je odlikoval tudi kot komponist šahovskih problemov. Klub ima predzgodovino, ki sega do leta 1900. Že mnogo pred ustanovitvijo so imeli ustanovitelji kluba gg. dr. Anton Schwab, vladni svetnik Emilijan Lilek, prof. Vagaja, Logar, K. Florjančič in drugi svoje šahovske sestanke v Narodnem domu v Celju. Prvi klubov lokal je bila nekdanja kavarna »Central«, a že leta 1921. se je klub preselil v svoj sedanji lokal v hotel »Evropo«, kjer se je začelo pravo klubsko iživljenje. Tega leta je priredil klub prvi nacionalni amaterski turnir in se je obenem osnovala Jugoslovenska šahovska zveza s predsednikom dr. Milanom Vidmarjem na čelu. Prvo nagrado in mojstrski naslov je dobil A. Edely iz Sombora. Istega leta je bil prvi match Celje:Maribor z rezultatom 6:6 in 7½:4½. Leta 1923. so se sestali v Celju delegati vseh šahovskih klubov iz Slovenije in ustanovili Slovensko šahovsko zvezo. Za predsednika je bil izvoljen B. Pleničar, za tajnika prof. Lj. Vagaja, za reditelja dr. E. Kramer. Zveza pa je po nekaj letih nehala delovati. Po odhodu klubovega tajnika prof. Vagaje je vodil glavne posle v klubu dr. Schwab ter je ustanovil tudi problemsko sekcijo »Alfil«, ki je razpisala in vodila problemske turnirje, prve te vrste v Jugoslaviji.

Leta 1935. je dr. Schwab zaradi bolezni odložil predsedniško mesto. Nato je bil na občnem zboru izvoljen za predsednika Mr. Andro Posavec, ki je opravljal to funkcijo eno leto. Na prihodnjem občnem zboru je bil izvoljen za predsednika g. dr. Josip Čerin. Pod njegovim predsedstvom je dosegel klub velike uspehe v medklubskih tekmah doma in tudi onstran naših meja. Da je Celjski šahovski klub častno zastopal naš šah izven države, dokazujejo naslednji rezultati: proti Celovcu 12½ : 7½, proti Gorici 12:8 in proti Trstu 11:1 (!) za Celje. Tudi proti domačim klubom so Celjani dosegli lepe rezultate. Odigrali so 35 tekem z raznimi klubi s skupnim rezultatom 182:126 za Celje. Med svoje najlepše uspehe šteje klub osvojitev prvenstva Slovenske šahovske zveze leta 1939. Klub je priredil tudi več simultank, na katerih so igrali svetovni prvak dr. A. Aljehin, V. Pirc, B. Kostić, Spielmann in Lešnik. Prvaki kluba so bili: leta 1920. pokojni dr. A. Schwab, l. 1921. pokojni Logar, l. 1922. prof. Vagaja, l. 1924. dr. C. Šribar, l. 1925. J. Blažon, l. 1926. A. Mraković, l. 1927. inž. S. Sajovic, l. 1928. Krulc, l. 1929. H. Schwab, l. 1930. V. Vehovc in Mr. M. Hočevar, l. 1931. inž. S. Sajovic, l. 1932. B. Diehl, l. 1933. inž. I. Pipuš, l. 1934. A. Volkar, l. 1935. J. Grašer, l. 1936. inž. S. Sajovic, l. 1937. B. Diehl, l. 1938. M. Modic, l. 1939. in 1940. pa Slavko Cijan.

Častna člana kluba sta gimnazijski direktor g. Ljudevit Vagaja in g. Anton Lečnik. Celjski šahovski klub proslavi svojo dvajsetletnico letos s prireditvijo 17. nacionalnega amaterskega turnirja, ki bo v Celju od 10. do 28. t. m. pod pokroviteljstvom ministra dr. A. Korošca. Da bo ta velika prireditev v Celju, ima velike zasluge odbor kakor tudi članstvo, posebno pa sedanji predsednik kluba g. Josip Grašer in tajnik g. Mirko Fajs.

J. S.

KINO METROPOL CELJE

Od 9. avgusta dalje originalni in dokumentarni film

Dogodki iz vojne 1939 - 1940

Film prikazuje vojne degodke iz vojne na Poljskem, zavzetje Danske, Norveške, Nizozemske in Belgije do premirja v Compiegneu.

Zaradi izredne dolžine filma predstave ob 16., 18·30 in 21.

V nedeljo predstave ob 10., 14., 16., 18·30 in 21.

Komfortno stanovanje

2 večji 1 manjša soba, kopalnica, balkon, se odda 1. septembra. Cena 700 din. Celje, Mariborska 13a/II.

Vajenec

za mizarsko obrt se sprejme. Celje, Prešernova 11.

Stanovanje

3 sobe, kuhinja in pritikline, se odda. Naslov v upravi lista.

Sokolstvo

Ob 30-letnici otvoritve Sokolskega doma v Gaberju

Prihodnje dni bo poteklo 30 let, odkar je bil v Gaberju pri Celju otvorjen Sokolski dom. Z otvoritvijo je bil spojen veliki »Celjski zlet«, ki je tedanje oblastnike silno vznemirjal. Poedine številke »Narodnega dnevnika«, ki je izhajal v Celju, so prinesle avgusta 1910 polno notic o napovedi in izvršitvi zleta. Večina notic, posebno pa še poročila o poteku slavnosti, priča o velikih težkočah prirediteljev in o neverjetni kljubovalnosti nasprotnikov. Mnogo zanimivega o zletnih pripravah pove tudi prof. Janka Orožna »Zgodovina Celjskega Sokola«.

V Celju je dosti bratov in sester, ki so takrat pri prireditvah sodelovali ali se je vsaj udeležili. Tem so ostali dogodki v spominu, saj jih ni mogoče pozabiti, mlajšim našim pripadnikom pa bodi spomin na to otvoritev vzpodbuda k živemu delu pri Sokolu. Sokolski dom v Gaberju je bil dograjen že leta 1909., otvorjen pa v nedeljo 14. avgusta 1910. V soboto, na predvečer zletnega dne je bil v Sokolskem domu slavnostni koncert. V nedeljo ob 7.51 zjutraj so s posebnim vlakom prispeli v Štore Sokoli iz vseh krajev Slovenije in številno občinstvo. Razvil se je nato sprevod z zveznim in 9 društvenimi prapori na čelu, dolg skoraj dva kilometra. V sprevodu je korakalo 1076 Sokolov. Občinstvo, ki si je ogledovalo sprevod z Bukovega žlaka ali Bežigrada, je izjavilo, da je bil pogled nanj neizrečeno veličasten. Prvokrat je bil sprevod razvrščen po župah, ki so bile takrat šele ustanovljene in še v povoju. Navzoče so bile župe: primorska (goriško-tržaška), idrijska, gorenjska, ljubljanska, Ljubljana I in celjska. Tudi pri drugem vlaku, ki je prispel v Štore ob 10., je pričakoval goste oddelek Celjskega Sokola s konjenico. S tem vlakom so prišli bratje Hrvatje, Srbi, bolgarski zastopnik, dolenjska župa in bratje iz Posavja. Z brati sta prispeli tudi fanfara iz Brežic in fanfara srbskega Sokola iz Zagreba. V tem sprevodu je bilo okoli 300 Sokolov.

Skušnje za nastop so se pričele po prihodu na zletišče, otvoritev doma je bila ob pol 12., opoldne pa banket, na katerem so govorili domači bratje in zastopniki žup in zvez.

Pri popoldanski javni telovadbi je nastopilo 320 članov telovadcev, 44 moškega naraščaja Celjskega Sokola je nastopilo z vajami s palicami, na orodju je nastopilo več vrst. Nastopile so tudi ljubljanske in brežiške Sokolice. S tem seveda ni rečeno, da Celjski Sokol takrat še ni imel članic, temveč je bilo njih pičlo število zaposleno z drugim delom na prireditvi. Primerjava nastopa članic pa nam prav lepo dokazuje, kako so naše sestre svoje vrste v tridesetih, zlasti pa v zadnjih dvajsetih letih pomnožile, da ne govorimo o naraščajnicah in ženski deci. Tu mislimo vsa naša društva.

Na sliki vidimo člane telovadce in moški naraščaj Celjskega Sokola, ki je nastopil pri otvoritveni slavnosti. Vidimo, da je naše društvo ves čas posvečalo prvo skrb telesni vzgoji in da so njegovi odelki stalno naraščali.

Pri mnogostranskem delu in številnih oddelkih se ni mogoče izogniti, da ne bi poedini oddelki tu in tam popustili, a so se vsekdar kmalu spet dvignili in narastli. Izkušnje, pridobljene v dolgem razdobju, bodo naše društvo samo utrjevale in mu kazale smer navzgor.

Sokolsko društvo Celje-matica

Drobne vesti iz društva

Sestra Nada Delakordova je nastopila službo v Ljubljani. Z njo smo izgubili marljivo načelnico. Posle načelnice bodo izvrševale do občnega zbora, ki bo najbrž v drugi polovici septembra, njene namestnice. Sestri Nadi želimo obilo sreče in zadovoljstva v Ljubljani!

Te dni bo brat iz vrst naraščaja dostavljal knjigo »Zgodovino Celjskega Sokola« posameznim bratom in sestram in prijateljem Sokola. Želimo, da bi vsakdo kupil zanimivo delo in obenem pomagal društvu, ki je imelo z izdajo velike stroške. Knjiga se po svoji vsebini sama priporoča.

Beograjska »Politika« je 5. t. m. objavila prigoden članek o petdesetletnici našega društva in priobčila sliko pokojnega soustanovitelja br. dr. Dragotina Trea. Pozornost uglednega prestolniškega lista nas je razveselila.

Uprava prosi brate in sestre, ki so naročili fotografije društvene uprave 1940., da pridejo po nje k bratu blagajniku Svetu. Komad stane 8 din.

Brat Slavko Grilec je izročil društvu po naročilu bratov Pušnika in Klemenca 100 din.

Uprava »Sokolske volje« v Ljubljani je izročila blagajni naraščajskega odbora 258 din kot provizijo za nabrane oglase za vidovdansko številko.

Darilo. Brat dr. Milko Hrašovec, odvetnik v Celju, je daroval namesto venca na grob gospe C. Confidentijeve 100 din socialnemu skladu Matka Šmida pri Sokolskem društvu Celju-matici. Hvala!

---

x **Sokolski zleti na Jadranu.** Nekje smo čitali le en odstavek iz članka, objavljenega v splitskem »Narodnem listu« glede izostalih letošnjih sokolskih zletov na Jadranu in Primorju. Tega odstavka ne bomo objavljali, pač pa priobčujemo ostalo, še značilnejše besedilo, ki se glasi takole: »Nastopi lahko neka sila, ki bi zamrznila same Sokole, kakor je zamrznila njihove poletne zlete, toda Sokoli ne bi bili Sokoli, če se ne bi znali upreti vsaki sili viharja, vsem vremenskim in raznim drugim neprilikam, da ne bi ponovno poleteli in dalje ostali Sokoli. Sokola ne napravi Sokola kroj, siva surka, rdeča srajca, niti telovadno orodje niti starešinstvo. Sokola napravi Sokola sokolski duh, ki ostane, kakor ostane nespremenjeno in večno vse, kar je duhovno nedotaknjeno. Zamrzniti morejo torej zleti, kakor so sedaj zamrznili fizični sokolski zleti, toda podana je še možnost poletov, ki so čistejši, lažji, prodornejši in ki sežejo v največje daljave. To so zleti duha, zleti misli in zleti zavesti. Na tem področju ni mraza.«

Sport

* **Triumfalen sprejem ruskih nogometašev v Sofiji.** V torek popoldne je prispela sovjetska nogometna reprezentanca iz Moskve z letalom v Sofijo, kjer bo v nedeljo igrala s sofijsko reprezentanco, 14. t. m. pa s sofijsko Slavijo. Prispelo je 22 nogometašev s petimi člani vodstva ter lastnim zdravnikom in svojim trenerjem. Prebivalstvo Sofije je priredilo ruskim nogometašem triumfalen sprejem. Na ulicah, po katerih so se vozili ruski nogometaši z avtomobili z letališča v mesto, je tvorilo špalir nad 100.000 ljudi, ki so prirejali ruskim gostom viharne ovacije in jih neprestano obsipali s cvetjem. Ruski nogometaši bodo priredili v prostem času razne izlete v okolico Sofije in morda tudi v druge bolgarske kraje.

* **Atletski dvoboj SK Planina (Ljubljana):SK Celje.** V nedeljo ob 9. dopoldne se bo pričel na celjski Glaziji zanimiv atletski dvoboj med juniorji SK Planine iz Ljubljane in SK Celja. Nastopili bodo najboljši atleti omenjenih klubov v naslednjih disciplinah: 100 m, 200 m, 1000 m, 4×100 m, skok v daljino in višino ter meti krogle, diska in kopja. Atleti Planine so znani kot najboljši slovenski atleti, Celjani so pa tudi v zadnjem času dosegli zelo lepe uspehe, zato bo borba gotovo nadvse zanimiva in izenačena.

Čistoča ust obvaruje zobe pred boleznimi. Vsakodnevna nega zob je torej zapoved zdravja.

Chlorodont zobna pasta

Iz naših krajev

Laško

Kronika pevskega društva „Huma" v Laškem

(Dalje.)

Na 6. odborovi seji dne 22. septembra 1928 je bilo sklenjeno, da društvo nabavi harmonij v Ločah za ceno 1400 din. Prve vaje so bile vsak ponedeljek in četrtek še z violino. Dne 2. decembra 1928 je bila 11. seja na stanovanju pokojnega g. Blaža Zupanca (20 pevcev) s poročilom o prvem koncertu dne 25. novembra 1928. Po odbitku stroškov je še ostalo v blagajni 660 din. Vseh občnih zborov je bilo do danes 12:1 ustanovni in 11 rednih. Od maja 1931 do aprila 1933 je vladalo v društvu zatišje, izgubila se je večina arhiva, harmonij je skoraj razpadel, ker je bil v kleti, prišla je sprememba pravil, nastale so težave glede pevovodje itd. Leta 1934. so nabavili nov harmonij za 2000 din. Pri koncertu dne 5. maja 1934, je bilo 713 din dohodkov in 300 din izdatkov.

Ob letošnjem 11. občnem zboru 31. januarja je bilo 29 rednih in 31 podpornih članov. V 12 letih je odpotovalo 12, umrlo pa 6 rednih članov, na novo pa je pristopilo 7 rednih in podpornih članov. Dohodkov je bilo v preteklem letu 328 din, izdatkov pa 375.50 din.

Pevske vaje so bile v posebni sobi Sommerjeve (danes Drolčeve) gostilne, v lokalu pri Tropu, nekaj tednov v kaplaniji, nato v sobi bivše nemške šole. Pevovodje so bili Vilko Kuntara, Franjo Gruden, Franjo Drolc, Franjo Adamič, Radovan Gobec, Viktor Jenko in Ernest Kvartič. Prvi koncert je bil 25. novembra 1928 v Henkejevi dvorani z 20 pevci, spored 15 pesmi, pevovodja Vilko Kuntara. Drugi koncert je bil 5. maja 1934 v Sokolskem domu, spored 9 pesmi za moški zbor, pevovodja Franjo Drolc. Tretji koncert je bil 7. marca 1936 v Sokolskem domu s 24 pevci, spored 17 pesmi, pevovodja Radovan Gobec. Društvo je sodelovalo na koncertih: dne 14. julija 1929 v Rogaški Slatini ob petletnici tamkajšnje »Sloge«, dne 15. marca 1936 v Trbovljah ob petletnici tamkajšnje »Zarje« in dne 24. julija 1938 v Št. Petru v Savinjski dolini ob 10-letnici tamkajšnjega »Savinjskega zvona«. Izleti so bili: na Mrzlico, v Rimske toplice in k Sv. Miklavžu nad Laškim. Društvo je sodelovalo pri 8 darovalnih mašah, 41 žalnih in pogrebnih svečanostih, 4 iluminacijah in bakladah, 23 društvenih, dramskih in sličnih prireditvah in proslavah ter 65 podoknicah in odhodnicah. V 12 letih je bilo nad 500 vaj. Vseh odborovih sej in sestankov je bilo 58. Društveni zapisnik je precej dobro urejen ter ima

---

Zoran M. Vudler:

Šopek belih rož

(Povest iz Dalmacije)

Gospod Milan Vesnić, generalni direktor, član mnogih upravnih in nadzornih odborov, je dobro situiran prestolničar. Ima avtomobil, več hiš, ženo in zelo lepo hčerko Milo.

V mirnih časih je hodila družina gospoda generalnega direktorja na inozemske plaže, kjer se zbira »boljša« publika. Lani, ko so se začeli zbirati nad Evropo temni oblaki, pa se je gospod Vesnić odločil kar za tuzemstvo in sredi julija so odpotovali v Split.

Solnce je grelo modre valove, jadrnice so se zibale pred luko, mrki Dioklecianovi palači se je smehljal zeleni »Marjan« in s hotelske terase so doneli zvoki Tijardovićevega splitskega folklora.

Mila se je razživela, gospod direktor je poskušal prošek, milostljiva je nosila nove toalete in sporazumno so ugotovili, da ni doma nič slabše kot na tujem; tudi vojni časi imajo kak drobček dobrih lastnosti.

Mila je uživala solnce, zrak in morje. Jadrnico, ki jo je najel oče, je vozil mlad, stasit Dalmatinec Ivo. Kako lepo je opisoval življenje ob in na morju! »Od svojega četrtega leta si služim sam kruh. Najprej sem iskal školjke, nato pletel mreže, ribaril in v času sezone vozim letoviščarje. Vam je to zabava, gospodična Mila, voziti se po čolnu, meni je pa to kruh«.

Kako si je želela, da bi jo poljubil! Ta ni tak, kakršni so njeni kavalirji doma. Ti se razumejo na pariško modo, govore o devizah in valutah in preračunavajo njeno doto. Vroč Milin poljub je nenadno zaprl Ivu usta. Na obali so žarele luči in se prelivale z zvoki godbe. Ljudje so se zabavali...

Bližal se je konec počitnic. Družina gospoda generalnega direktorja se je vrnila domov. Toda spomin je ostal: direktorju na prošek, direktorici na toalete, Mili pa na čolnarja Iva.

In spet je teklo življenje svojo pot. Gospod direktor je hodil na seje, precej denarja je vtaknil v zemljo, kar je v sedanjih časih baje še najbolj varno, milostljiva je hodila po obiskih in kavarnah, Mila pa po plesih. Toda niti najnovejši kroji toalet, niti njeni kavalirji ji niso mogli nadomestiti Iva.

Še jo je žgal poljub in prijetno ji je bilo, ko je mislila na oni večer...

* * *

Spet je posijalo solnce, bližalo se je poletje. Zimske toalete in krzna so odšla v omare, krojači in šivilje so sešili nove pomladanske toalete, toda tudi te bo treba kmalu zamenjati. Bliža se poletje, treba se bo odpočiti od trudapolnega dela...

Tako je odločil gospod generalni direktor, da odpotujejo tudi letos v Split. Prišel je mesec julij in družina gospoda Vesnića se je nastanila v Splitu. Toda letos je bilo vse mrtvo. Milostljiva ni potrebovala novih toalet, bila je skoraj smešna v njih poleg preprostih oblek domačink. Letos skoraj ni gostov. Žalostna posledica vojne. Zadovoljen pa je bil gospod direktor, ko je zopet srkal svoj prošek, ki se še ni podražil.

Mila je stekla k obali, da najde svojega prijatelja Iva. Toda Iva ni bilo. V barki je sedel njegov oče.

»Kje je Ivo?«

»Utonil je pri ribarjenju...«

Mila je zajokala. Odšla je v mesto in kupila velik šopek belih rož.

Vrnila se je na barko in odpeljala se je z Ivanovim očetom proti mestu, kjer je bil utonil Ivo.

Tam je vrgla Mila v morje, ki je tako lepo, a hrani toliko gorja in toliko mladih življenj, šopek belih rož.

Mila se je spet razjokala in tudi stari Dalmatinec je imel solzne oči...

124 strani, 12 časopisnih izrezkov s kritikami prireditev in 4 sporede za koncerte. Prvič je društvo nastopilo z žalostinko na pogrebu nekega Kneza v maju 1928. Prvemu umrlemu članu Konradu Blagatinšku so zapeli 22. avgusta 1928. Rednih pevcev je umrlo v 12 letih že 6. Duša »Huma« g. Blaž Zupanc se je za vedno poslovil od društva dne 26. junija 1933. Pri prvi maši je pelo društvo 4. junija 1928 padlim vojakom. Vsako leto 19. marca ima »Hum« v domači cerkvi tako zvano žalno slavo. Datum prve pevske vaje žal ni ohranjen. V poštni hranilnici ima društvo tačas 1500 din gotovine.

Predsedniki društva so bili: Uršič, Svetek, Peternelj in Pleskovič, podpredsedniki Uršič, Herman, Komaricki in Hrastelj, tajniki Blaž Zupanc, Obal, J. Kovač, M. Koren, A. Horjak in E. Kvartič, blagajniki Kožuh, F. Kolšek, Bullinger, E. Kvartič, Gradišar in L. Dragar, arhivarji in gospodarji Peternelj, Hrastelj, Bezgovšek, Gradišnik in Povše.

Škoda, da društvo nima albuma. Mnoge slike so razmetane po domovih in se bodo sčasoma porazgubile. Prva slika kaže posnetek pevcev tik po ustanovitvi, odnosno po prvem koncertu, druga je iz 1930. Prav tako ves zbor. Ohranjene so tudi slike koncertnih sodelovanj iz Rogaške Slatine, Trbovelj in Št. Petra v Savinjski dolini. Omeniti moramo še posnetke tik po prvi maši za padle vojake, dveh operet »Tremerski dukat« in »Hmeljska princesa«, igre »Rokovnjači«, pri kateri so pevci »Huma« peli nekaj pesmi, slika Strossmayerjeve proslave v Celju in nad 120 posnetkov pasijonske igre v Laškem. Treba bi bilo zbrati še druge posnetke za društveni album zaradi zgodovine in društvene razstave ob priliki 15- ali 20-letnice. S stališča gojitve pevske kulture v Laškem so take slike res velikega pomena. Društvenega prapora »Hum« nima. Sedanji pevovodja je ustanovil tudi mešani zbor. Prihodnjič, to je na predvečer jubilejnega koncerta, bomo objavili imena pevcev »Huma« v 12 letih.

(Konec prih.)

---

l **Drobne vesti.** V nedeljo 11. t. m. bo imela laška gasilska četa na »Lavi« tombolo in veselico. Glavni dobitki so 100 din, kolesa, servisi, razne vrste blaga, divan itd. in še 250 manjših dobitkov. — Tujska statistika Radiotherme izkazuje za mesec julij tale promet: 277 članov, 323 privatnikov, 2 Nemca, 2 Čeha in 1 Švicar. Vseh nočnin je bilo 6245. — Stara stanovanjska hiša »Kamenit« v Trubarjevi ulici je sedaj po renovaciji izgubila »tirolski sistem« in je gospodar pri tem pridobil še 1 stanovanje. — Občinska uprava je pričela sedaj striktno izvajati določila o zapiranju raznih lokalov. Pravkar so na vrsti tudi naše brivnice, da bodo prišli tudi brivski pomočniki do potrebnih odmorov. Zakon jim določa po 36 ur tedensko odmora. Zato naj bi bile po odredbi brivnice ob ponedeljkih ves dan zaprte, obratovale bi pa od ½8. do 12. in od 14. do 18. Pozneje bi prišli na vrsto tudi še ostali obrati (krojači, čevljarji, mizarji itd.). Pomočniki bi se morali tudi sami zanimati, koliko smejo gospodarji računati mesečno za hrano in stanovanje, kakšne so minimalne mezde po uredbah itd. Težke čase draginje preživljajo tudi oni in prav dobro razumemo njih upravičene težnje. Uspehe pa bodo dosegli le v solidarnosti. — Novinar Ivo Lapajne je objavil v nekem listu narodnostno statistiko Štajerske. V tej statistiki najdemo tudi združeno občino Laško z naslednjimi številkami: Slovencev 4552, drugih Slovanov 35, Nemcev naših državljanov 26, Nemec tuj državljan 1 (skupaj 0.5% Nemcev). Ta statistika dovolj nazorno kaže, da je vsaka trditev o kakem germanskem obeležju našega mesta docela deplasirana. Poglejmo še bližnje Celje: Slovencev 15.482, ostalih Slovanov 783, Nemcev naših državljanov 483, Nemcev tujih državljanov 165, skupno 648 Nemcev ali komaj 4.1%. — Ker so naši občinski očetje tudi sami uvideli, da je pametno zaključiti vrtanje rovov nad mestom in uporabiti 160.000 din za kaj drugega, bodo po odobritvi banske uprave s to vsoto raje nadaljevali pokrivanje Žikovce, kar je treba vsekakor bolj pozdraviti, kot pa razstreljevanje ničvrednega kamenja. Seveda zasledujejo naši gospodarji tudi pri tem, kakor v drugih primerih svoje posebne cilje in koristi. Tam kjer pokrivajo Žikovco s tako vnemo, namreč na prostoru bivšega Frecetovega gospodarskega poslopja, bodo postavili prosvetni dom in so te dni že vložili prošnjo za gradbeno dovoljenje. Da se ustvari primerna okolica za ta dom, mora občina prispevati nekaj stotisoč dinarjev za pokritje Žikovce, poleg tega pa dati še ogromno podporo v gotovini kot prispevek za zgradbo. Vse to gre iz žepov laških davkoplačevalcev. — Na Lahomnem pri Laškem je umrla v torek 71-letna občinska uboga Marija Klezinova. — Občinski organi izvajajo te dni strogo kontrolo vseh vodovodnih naprav in nov popis. Ko bo ta dovršen, bomo objavili statistiko, ki bo pokazala dohodke našega vodovoda v pravi luči. — Za pse lovcev, mesarjev in ovčarjev je občina določila letno takso 100 din, če po končanem lovu prosto tekajo. Če bodo privezani, velja zanje nižja taksa.

l **Požar pri Laškem.** V torek 6. t. m. okrog 22.30 je začelo goreti gospodarsko poslopje železničarja Karla Urankarja v Podgorici št. 64 pri Laškem. Poslopje je pogorelo skoraj do tal. Med drugim so zgoreli sadni mlin, grozdni mlin, stiskalnica, plug, 15 stotov sena, 6 sodov, več kubičnih metrov drv in zaloga češnjevih desk. Poslopje je bilo zavarovano za 4.000 din, škoda na orodju pa znaša 20.000 din in na poslopju 15.000 din. Okoli poslopja je uničenih več sadnih dreves in vinska trta. Vzrok požara je bila posoda z žarečim pepelom, ki je bila shranjena pod stopnicami.

l **Kino Laško** bo predvajal v soboto 10. t. m. ob 20.30 in v nedeljo 11. t. m. ob 17. in 20.30 velefilm **»Himna ljubezni«** (»Premiera Madame Butterfly«). Puccinijevo nesmrtno delo je v filmu izvedno po solistih, baletu in zboru dvorne opere v Rimu. Slovita pevka Maria Cebotari kot »Madame Butterfly«. Sodelujejo Lucie Englisch, Paul Kemp, Fosco Giachetti, Tito Gobbi itd. Tednik. — V sredo 14. t. m. ob 20.30, v četrtek 15. t. m. ob 8. zjutraj ter ob 17. in ob 20.30 veliko filmsko delo po Spielmannovem romanu **»Spovednikova skrivnost«**, ki bo za vsakega gledalca nepozaben doživljaj. Predigra.

Petrovče

p **Sokolskemu društvu v Petrovčah** je obitelj g. Vinka Koprive v Arji vasi v spomin na svojo vnukinjo, pokojno sestro Dragico, darovala 300 din, za kar izreka društvena uprava obitelji iskreno zahvalo.

Žalec

ž **Zvočni kino Žalec.** V nedeljo 11. t. m. ob 16., 18.45 in 20.45 krasni pevski film **»Pesem vetru«**. Zabavna vsebina z mnogo glasbe in lepega petja. V glavni vlogi Giuseppe Lugo, glavni tenorist milanske Scale ter rimske in pariške Velike opere.

Lepa stavbna parcela

po novem regulacijskem načrtu ob Krekovi cesti se takoj ugodno proda. Pojasnila pri g. Kopušarju, Kr. Petra c. 22/I.

Naznanilo!

Cenjenemu občinstvu, šolam uradom, podjetjem itd. naznanjamo, da odpremo **v soboto 10. avgusta t. l. v Celju, Krekova cesta 1 (Narodni dom)**

podružnico svoje knjigarne

in trgovino s šolskimi in pisarniškimi potrebščinami • Priporoča se za nakup

Učiteljska tiskarna, podružnica v Celju

Blagostanje na Mavricijskem otoku

V začetku 16. stoletja so Portugalci odkrili Mavricijski otok v Indijskem oceanu. Pozneje je prešel otok po vrsti v last Holandcev, Francozov in Angležev. Po pariškem miru l. 1814. je končno pripadel britanski kroni. Angleži so razvili na tem otoku napredno sladkorno industrijo in danes se Mavricijski otok imenuje Sladkorni otok. Otok leži sredi oceana, daleč od obal Afrike in Indije, njegova površina pa je često igračka morskih viharjev, tako zvanih hurikanov. Ti strašni viharji so že mnogokrat opustošili plantaže sladkornega trsa.

Nekako do leta 1880. na otoku niso poznali malarije. Leta 1886. pa je izbruhnila resna epidemija malarije in od takrat ta nadloga ne zapušča otoka. Nekoč so na tem otoku, ki ima blago in zmerno podnebje, živeli po mestih in tudi na obali. Epidemija malarije pa je povzročila v tem pogledu velike spremembe. Premožnejši ljudje so se nastanili na hribih in v Port Louis prihajajo samo, da izvršijo svoj vsakdanji posel. Oni, ki živijo v nižinah, so često žrtve komarjev, ki prenašajo malarijo.

Na Mavricijskem otoku k sreči poznajo zdravilnost naravnega zdravila kinina in tudi priporočilo komisije Društva narodov za malarijo je prodrlo v te kraje. To priporočilo služi kot smernica za vse pokrajine, v katerih vladajo mrzlice, njega besedilo pa se glasi: Jemljite v zaščito pred malarijo v sezoni mrzlic vsak dan po 0.40 grama kinina, za pravo zdravljenje pa jemljite dnevno dozo 1 do 1.30 grama kinina 5 do 7 dni. Ta komisija za malarijo poudarja v svojem poročilu, objavljenem l. 1938., na 129. strani dejstvo, da neškodljivost kinina dopušča, da z njim ravnajo tudi podrejeni uslužbenci brez stalnega zdravniškega nadzorstva. To nadzorstvo pa je pri uporabi sintetičnih sredstev potrebno.

Na Mavricijskem otoku je vse odvisno od sladkorne industrije in blagostanje 400.000 prebivalcev raste in pada ne samo glede na tečaju sladkorja na svetovnih tržiščih, temveč tudi glede na jakost in dolgotrajnost uragana. A v nobeni deželi ne more biti prosperitete, dokler s pomočjo kinina ne odpravijo slabokrvnosti, ki jo povzroča malarija.

Sachs motorna kolesa 100 in 125 ccm, **Ardie motorna kolesa** 125, 200 in 250 ccm ter veliko izbiro izbiro novih modelov **damskih, moških in otroških dvokoles** kupite po ugodnih nizkih cenah pri tvrdki

Krušič
ŽALEC

Glavno zastopstvo Ardie motorjev za Celje in Savinjsko dolino. — Zahtevajte ponudbe! Vsak model stalno na zalogi! Trgovina Krušič je odprta tudi ob nedeljah dopoldne!

Cenj. občinstvu se priporoča tvrdka

Anton Lečnik

zaloga ur, zlata, srebrnine, optika itd.

Celje, Glavni trg

Izkušen optik na razpolago!

Vodovode Kleparska dela Strelovode !

Vam naredi solidno in po konkurenčni ceni, ravno tako tudi izvršuje vsa popravila

Dolžan Franjo
Celje, Za kresijo 4
Telefon 245

Zahtevajte ponudbe in proračune!

Celjska posojilnica d. d.
Celje (Narodni dom)

Telefon 22 • Poštni ček. račun 10.591

Podružnici: Maribor, Aleksandrova cesta 11, Tel. 21-99 • Šoštanj, Kralja Petra trg 6. Tel. 3

Sprejema hranilne vloge proti najugodnejšemu obrestovanju in izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Urejuje in za konzorcij »Nove dobe« odgovarja Rado Pečnik — Za Zvezno tiskarno v Celju Josip Kladnik — Oba v Celju